

בס"ד.

הלכות ברכת האילנות

- א. הרואה בחודש ניסן שני אילנות של פרי שהוציאו פרחים, צריך לברך "ברכת האילנות".** וראוי לחפש ולהשתדל לומר ברכה זו כבר בתחילת החודש. אבל אם אין לו זמן פנוי וישוב דעת לברך בנחת ובשמחה, יוכל לדחות את הברכה ולברך רק בחול המועד, וכן נהגו בכמה בתיכניס בירושלים. (שו"ע אור"ח רכו ס"א. ומנהג ירושלים – כן ראיתי בביהכ"ס בורוכוב עם הראשונים לציון).
- ב. מי שמחליט שלא לברך ברכת האילנות ביום ר"ח ניסן, מהנכון שלא יתבונן בהם עד השעה שהוא רוצה לברך עליהם, שאם לא כן ברכתו תהיה רק בדיעבד מאחר שכבר ראה את האילנות. [ומסיבה זו אמנם ראוי לאדם לקחת לו זמן, ולומר את הברכה עם תיקוניה כראוי כבר בר"ח ניסן]. (משנ"ב סי' רכו סק"ה, וכה"ח שם סק"י, ופסק"ת שם עמ' תתקכז).**
- ג. גם נשים חייבות לברך ברכת האילנות. וכמובן יש לחנך גם את הילדים והילדות לברכה זו. (חזו"ע הל' ברכת האילנות ס"א).**
- ד. אם לא בירך במשך חודש ניסן (כגון שלא ראה, או שראה ולא בירך), יברך בדיעבד גם בחודש אייר. (חזו"ע שם. אמנם דעת הבא"ח בהל' ברכת האילנות בהגש"פ שלו, שיברך בלי שם ומלכות. ולכן ראוי מאוד להתאמץ למצוא ברכה זו בחודש ניסן כדי לצאת מהספק).**
- ה. זריזים מקדימים למצוות, ולכן אין להשהות את הברכה כדי לברך ברוב עם. (חזו"ע פסח עמ' כד). אולם דע שכתב הילקו"י (עמ' ר) שרשאי להשהות את הברכה כדי לברך במנין, או כדי לברך מחוץ לעיר).**
- ו. אפשר לברך ברכת האילנות גם בלילה, כל שרואה את האילנות כשהם פורחים. (שם עמ' יא).**
- ז. מעיקר הדין מותר לברך גם בשבת, ואין לחוש שמא ישכח ויתלוש מן הפרחים. אלא שלכתחילה במקום שאפשר יברכו ביום חול. (חזו"ע שם כה. ולעני"ד נראה שאם הרב רואה שרבים בבית הכנסת שלו ישכחו, או יברכו שלא בכונה, ואילו בשבת יש מנין ורוב עם, ונחת וישוב הדעת, יברכו בשבת לכתחילה).**
- ח. מברכים כשרואים שני אילנות, של פרי, בשעה שהם פורחים. ואפילו שני האילנות הם מאותו מין. והמברך על אילנות רבים – הרי זה משובח. מ"מ, אם אינו מוצא אלא אילן אחד – והזמן עובר, יברך עליו. (חזו"ע, ט"ו בשבט, עמ' תנח).**
- ט. אין לברך על אילנות סרק, אע"פ שהם פורחים ויפים. (משנ"ב סי' רכו סק"ב).**
- י. אין לברך על ענף שנעקר מן האילן, אף על פי שיש עליו פרחים, כי הברכה נתקנה רק על עצים מלבבלים ונטועים כדרך גידולם (ילקו"י עמ' קנח).**
- יא. מותר לברך על אילן הנטוע בתוך עציץ, מכל סוג שהוא ואפילו שאינו נקוב. וכן על אילנות הצומחים בבית הקברות ואפילו ליד הקבר. ובלבד שאינם צומחים מעל הקבר ממש. (ילקו"י עמוד קנז, ועמ' רטז).**
- יב. לכתחילה אין לברך על אילן מורכב שנעשתה בו עבירה של כלאים. אבל על אילן צעיר, אע"פ שהוא עדיין בשנות הערלה, מברכים. (רב פעלים אור"ח ח"ג סי' ט).**
- יג. אילן שנפלו הפרחים שלו, וכל שכן אם כבר החלו לגדול הפירות, אין מברכים עליו עוד. אבל אם יש בו גם פרחים וגם פירות, מברכים עליו. (חזו"ע הל' חודש ניסן עמ' כז).**